

Warszawa, 25 czerwca 2002 r.

Opinia o sprawozdaniu z wykonania ustawy budżetowej w 2001 roku w cz. 23 - Integracja Europejska

Komitet Integracji Europejskiej jest naczelnym organem administracji rządowej do spraw programowania i koordynowania polityki w sprawach związanych z integracją Polski z Unią Europejską oraz programowania i koordynowania działań dostosowawczych Polski do standardów europejskich, jak również koordynowania działań administracji państwowej w zakresie otrzymywanej pomocy zagranicznej.

Sprawozdanie z wykonania budżetu w 2001r. dotyczy piątego pełnego roku działalności urzędu KIE.

Dochody

W 2001 r. - podobnie jak w latach wcześniejszych - osiągnięto dochody, których nie planowano w ustawie budżetowej. Wynosiły one blisko 529 tys. zł, stanowiąc ok. 59% dochodów roku poprzedniego. Główne ich źródło od lat jest podobne - są to zwroty niewykorzystanych dotacji dla jednostek niepaństwowych na zadania państwowe .

Wydatki

Wydatki cz. 23 przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2001 r.	Budżet po zmianach 2001 r.	Blokada wydatków	Budżet po zmianach z uwzględnie- niem blokad	Wykonanie 2001 r.	6:5	Struktu- ra wykon- ania
	w tys. złotych					%	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	82.606	93.785	5.509	88.276	81.361	92,2	100,0
z tego:							
- wydatki bieżące	82.231	92.782	5.509	87.273	80.442	92,2	98,9
- wydatki majątkowe	375	1.003		1.003	919	91,6	1,1
Z kwoty ogółem sfinanso- wano wydatki w dziale:							
Administracja publiczna	82.606	93.785	5.509	88.276	81.361	92,2	100,0

Zródło: Aneks do tomu I Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2001 r., s. 81

Plan wydatków budżetowych określony ustawą budżetową na 2001 r. w wysokości 82.606 tys. zł został w ciągu roku zwiększony do kwoty 93.785 tys. zł tj. o 11.179 tys. zł w wyniku:

- zmniejszenia wydatków o 68 tys. zł¹,
- zwiększenia wydatków z rezerw celowych o 11.247 tys. zł z przeznaczeniem na sfinansowanie:
 - kosztów związanych z realizacją programów Phare, Struder-CPF, Rapid, Inred, Struder-2, Sierra, Fiesta oraz kosztów realizacji umowy bliźniaczej „Rozwój zasobów ludzkich” - 11.138 tys. zł,
 - dodatków służby cywilnej - 109 tys. zł.

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 października 2001 r. zablokowano wydatki w części 23 - Integracja Europejska w kwocie 5.509 tys. zł.

Wydatki zostały zrealizowane w kwocie 81.361 tys. zł, (92,2% budżetu po zmianach z uwzględnieniem blokady). Niepełne wykonanie wydatków wynikało głównie z ograniczenia liczby szkoleń członków korpusu służby cywilnej, redukcji ryczałtów na

¹ oszczędności powstałe w związku z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 lutego 2001 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad wynagradzania osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

wykorzystanie samochodów prywatnych do celów służbowych, zmniejszenia liczby wyjazdów zagranicznych, wydatków na dotacje, zakup materiałów i wyposażenia.

Wydatki zostały przeznaczone na:

- koszty integracji z Unią Europejską - 46.389 tys. zł (89,2% budżetu po zmianach z uwzględnieniem blokady). Wydatki te obejmowały:
 - dotacje na finansowanie zadań zleconych do realizacji jednostkom nie zaliczonym do sektora finansów publicznych - 26.243 tys. zł²,
 - koszty procesów dostosowujących i integrujących Polskę z Unią Europejską (wyjazdy zagraniczne, ekspertyzy naukowe i tłumaczenia, prace związane z dostosowaniami prawnymi, koszty udziału w programach wspólnotowych) - 19.575 tys. zł,
 - szkolenia członków korpusu służby cywilnej - 277 tys. zł,
 - wydatki majątkowe - 294 tys. zł (adaptacja poddasza na cele biurowe w siedzibie urzędu, zakup dwóch samochodów osobowych),
- utrzymanie Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej - 31.470 tys. zł (96,1% planu po zmianach) z tego na:
 - wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) - 27.005 tys. zł,
 - zakupy towarów i usług (materiały i wyposażenie, naprawy środków transportu, remonty budynków i urządzeń biurowych, usługi telekomunikacyjne, zakup energii, szkolenie pracowników, opłaty radiofoniczne i telewizyjne, ochrona budynków, podróże służbowe tłumaczenia i ekspertyzy, umowy zlecenia i o dzieło) - 3.409 tys. zł,
 - pozostałe wydatki (odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, ubezpieczenie mienia i wpłaty na PFRON) - 431 tys. zł,
 - wydatki majątkowe (adaptacja poddasza na cele biurowe, modernizacja wężła cieplnego w siedzibie urzędu) - 625 tys. zł,
- współpracę naukowo-techniczną z zagranicą (składki do organizacji międzynarodowych oraz koszty wyjazdów na szkolenia, seminaria i konferencje

² z tego na sfinansowanie kosztów operacyjnych programów pomocowych - 10.824 tys. zł, a na realizację Programu Informowania Społeczeństwa - 15.419 tys. zł.

międzynarodowe, koszty spotkań kierownictwa Urzędu z przedstawicielami zagranicznymi) - 3.502 tys. zł

Wydatki KIE w ub. roku stanowiły 0,011 % PKB i 0,047% wydatków budżetu państwa ogółem. Widoczny wzrost udziału wydatków w PKB i w wydatkach budżetu wynikał z wysokiego ich wzrostu realnego (w 1998 r. wzrost ten wyniósł 192,8%, w 1999 r. 12%, w 2000 r. 35% i w 2001 r. 46,2%).

Wydatki cz. 27 - KIE / cz. 23 - Integracja Europejska

w mln zł

Wyszczególnienie	1997	1998	1999	2000	2001
Wydatki cz. 27- KIE/ cz.- 23 - Integracja Europejska	9	30	35,5	52,7	81,4
Wydatki budżetu ogółem	125 675	139 752	138 401	151 055	172 885
PKB	469 372	553 600	615 100	685 000	721 600
Udział wydatków w wydatkach ogółem budżetu	0,007	0,021	0,026	0,035	0,047
Udział wydatków w % PKB	0,002	0,005	0,006	0,008	0,011

Źródło: Wyliczenia własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu państwa.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Przeciętne zatrudnienie średnioroczne wynosiło w 2001 r. 345 etatów. W porównaniu z 2000 r. przeciętne zatrudnienie było wyższe o 133 etaty, zaś w stosunku do planu po zmianach niższe o 36 etatów - zob. tabela 15 materiału UKIE na s. 20.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w §4010-4040 z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) wyniosło w 2001 r. 5.529 zł. Warto jednak zauważyć, wynagrodzenie to było o 10% wyższe w stosunku do planu po zmianach i o 25% wyższe niż w roku 2000.

Rezerwy celowe poz. 4, 28 i 72

Poz. 4 rezerw "koszty integracji z Unią Europejską, współfinansowanie programów realizowanych ze środków pochodzących ze źródeł zagranicznych nie podlegających zwrotowi i zobowiązań wobec Komisji Europejskiej z tytułu realizowanych programów"- zaplanowana w ustawie budżetowej w wys. 345.738 tys. zł została w związku z trudną sytuacją budżetu państwa zmniejszona o 265.602 tys. zł.³ Z pozostałej po blokadzie

³ Zob. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 października 2001 r. w sprawie blokowania niektórych wydatków w budżecie państwa na rok 2001. Dz. U. nr 125, poz. 1373.

kwoty 80.136 tys. zł wykorzystano 80.135 tys. zł, co stanowiło 23,2% wydatków zaplanowanych pierwotnie w ustawie budżetowej i 100% dostępnych środków z rezerwy po dokonanej blokadzie wydatków. Wykorzystanie środków z rezerwy przedstawiono w załączonej tabeli na str. 59 - 61 materiału UKIE, z którego wynika, iż środki przekazano do 25 części budżetowych (w tym do 5 wojewodów) na różne cele. Brak jest jednakże informacji, które z planowanych przy konstrukcji budżetu zadań nie mogły być w całości lub w znaczącej części zrealizowane.

Poz. 28 rezerw "*wzmocnienie kondycji polskiej dyplomacji i promocja Polski w Unii Europejskiej*" - zaplanowana w ustawie budżetowej w wys. 9.459 tys. zł została decyzją Ministra Finansów przeniesiona w wys. 4.168 tys. zł do resortu spraw zagranicznych z przeznaczeniem na sfinansowanie działań w ramach realizacji priorytetu 30.07 NPPC oraz Programu Promocji Zagranicznej Procesu Akcesji RP do UE.

Wydatki Programu Promocji Zagranicznej Procesu Akcesji RP do UE w dz. 752 - *obrona narodowa* zrealizowano w 100% (526 tys. zł) i dotyczyły one m.in. zlecenia Radiu Polonia audycji promujących członkostwo Polski w Sojuszu Północnoatlantyckim w zakresie zwalczania terroryzmu.

Wydatki Priorytetu 30.07 NPPC i Programu Promocji Zagranicznej Procesu Akcesji RP do UE w dz. 750 - administracja publiczna w wys. 3.642 tys. zł zrealizowano w niespełna 54%.

W przesłanym piśmie z MSZ (BF-700/5/2002) brak jest wyjaśnienia przyczyn niepełnej realizacji wydatków w ramach rezerwy 28 w wys. 5.291 tys. zł, a więc przewyższającej kwotę wydatkowaną, jednakże z rozporządzenia RM i informacji MF dotyczących rezerw celowych wynika, iż 5.000 tys. zł zostało zablokowane natomiast niewykorzystana została kwota 292 tys. zł.

Poz. 72 "*budowa Kolegium Europejskiego w Gnieźnie*" - środki zaplanowane w ustawie w wys. 2.974 tys. zł wykorzystano w całości. Przekazano je do budżetu MENiS na zadanie dot. budynku dydaktycznego.⁴

⁴ Zob. też pismo Wiceministra Edukacji i Sportu do Przewodniczącego Komisji Europejskiej(DE-I-0336/9/2002).

Środki bezzwrotne pochodzące z programów pomocy przedakcesyjnej UE

- W ustawie budżetowej na rok 2001 planowano napływ i wydatkowanie środków bezzwrotnej pomocy Unii Europejskiej w wysokości 822 mln euro, co wg przyjętego przelicznika pln/euro (4,22) miało stanowić blisko 3,5 mld zł,
- Faktyczny napływ tych środków wyniósł 241 mln euro, tj. 29,3% a wydatkowanie 232 mln euro, co wg faktycznego kursu średniego NBP za 2001 r. (3,67) wynosi 851 mln zł, tj. 24,5% wielkości planowanej (lub 28,2% po kursie planowanym 4,22).
- Realizacja wydatków w ramach tych środków jest różnie oceniana przez Rząd i NIK.⁵
- W 2001 r. Komitet Integracji Europejskiej był odpowiedzialny za realizację "Programu rozwoju instytucjonalnego administracji". W ramach tego programu ponoszono wydatki mające na celu wzmocnienie zdolności instytucjonalnej Polski w zakresie przyjęcia i wdrożenia *acquis* w dziedzinie rolnictwa, rybołówstwa, środowiska, transportu, wymiaru sprawiedliwości, spraw wewnętrznych, finansów, pracy, rynku wewnętrznego i gospodarki. Wydatki te - o

⁵ W 2001 r. nie rozpoczęto realizacji programu SAPARD i na rachunek ten nie wpłynęły żadne środki. Rozpoczęto natomiast realizację programu ISPA (na rachunek wpłynęło 46,2 mln EUR).

Z programów Phare z lat 1998-2000 realizowanych w roku 2001 planowano napływ i wydatkowanie środków do końca 2001 w wysokości 496,7 mln euro (1.679,3 mln zł), a wykonanie wyniosło 318,0 mln euro (co stanowi ok. 35,5% limitu wydatków na te programy określonych przez dawcę środków).

W ramach programu Phare 1998 pozostała do wykorzystania stosunkowo duża kwota związana z inwestycjami transportowymi - modernizacja drogi krajowej Nr 6, tj. obwodnicy Trójmiasta oraz budowy odcinka autostrady A-4, tj. południowej obwodnicy Krakowa. Zdaniem Rządu - ze względu na przedłużony do 2003 r. termin realizacji tych zadań - zaawansowanie napływu i wydatkowania środków jest odpowiednie.

Program łagodzenia społecznych skutków restrukturyzacji górnictwa i hutnictwa pomimo dłuższego terminu realizacji nie został w pełni wykorzystany ze względu na brak zainteresowania w środowisku niektórymi formami pomocy. W związku z upływem terminu płatności, środki przyznane na ten cel nie mogą być już wykorzystane.

Wydatki z tytułu uczestnictwa w programach wspólnotowych są całkowicie zależne od Komisji Europejskiej, która przekazuje stronie polskiej część opłat następnie uzupełnianych środkami polskimi i zwracanymi do odpowiedniej instytucji unijnej.

W programie Phare 1999 i 2000 stopień zaawansowania wydatków jest zgodny z obserwowaną prawidłowością, tj. niewielkim zaangażowaniem w I roku - roku rozpoczynania przetargów, wzrostem w II roku i wyraźnie dużym wydatkowaniem środków w ostatnim roku realizacji projektów. Zob. Sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2001 r., Omówienie tom I, RM Warszawa 2002, s. 217-224 oraz Analiza z wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2001 r.. T. I, NIK, Warszawa, czerwiec 2002, s. 283-292.

czym świadczą dane z poniższej tabeli - nie zawsze były realizowane w sposób zadowalający.

Realizacja programu rozwoju instytucjonalnego administracji w 2001 r.

Wyszczególnienie	kwota w mln EUR
Program Rozwoju Instytucjonalnego Phare 1998	
- program obejmuje 6 projektów	21,5
- wydatki zaplanowane na 2001 r.	9,3
- wydatki faktycznie zrealizowane	11,1
- <i>stopień realizacji wydatków roku 2001 w %</i>	<i>119,8</i>
Program Rozwoju Instytucjonalnego Phare 1999	
- program obejmuje 17 projektów	65,1
- wydatki zaplanowane na 2001 r.	21,5
- wydatki faktycznie zrealizowane	10,3
- <i>stopień realizacji wydatków roku 2001 w %</i>	<i>47,7</i>
Program Rozwoju Instytucjonalnego Phare 2000	
- program obejmuje 37 projektów	76,7
- wydatki zaplanowane na 2001 r.	33,2
- wydatki faktycznie zrealizowane	6,3
- <i>stopień realizacji wydatków roku 2001 w %</i>	<i>19,0</i>

Podsumowanie

1. Realizacja dochodów cz. 23, z uwagi na ich charakter (zwrot niewykorzystanych dotacji), budzi mieszane uczucia, gdyż z jednej strony dochody z tego tytułu są mniejsze niż w latach wcześniejszych, z drugiej strony zaś może świadczyć o ciągle niewłaściwym doborze jednostek do realizacji tych zadań lub o zbyt późnym ich zleceniu.
2. Wykonanie wydatków nie budzi większych zastrzeżeń, zwłaszcza, że ich mniejsza realizacja zdeterminowana była trudną sytuacją budżetu państwa i koniecznością dokonywania ich blokady. Można jednakże przypuszczać, że część wydatków zaplanowano w nadmiernej wysokości. Uwagę zwłaszcza zwraca niewykorzystanie zaplanowanych etatów i stosunkowo wysoki realny wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto.
3. NIK pozytywnie oceniła realizację budżetu państwa za 2001 r. w tej części budżetu, stwierdzając jedynie nieznaczne uchybienia nie mające istotnego wpływu na

wykonanie budżetu. W stosunku do oceny NIK z wykonania budżetu w 2000 r. jest to ocena lepsza, ale zarazem jest ona taka sama jak w 1999 r. i w 1998 r.⁶

4. Nie w pełni zadowalający był stopień realizacji wpływów i wydatków ze środków pomocowych pochodzących z UE.

Sporządziła: Zofia Szpringer

Wydatki cz. 27 - KIE/23 - Integracja Europejska w 1997, w 1998, w 1999 r., 2000 r. i 2001 wg podstawowych grup

Wyszczególnienie	Rok	ogółem	Dotacje i subwencje	Świadczenia na rzecz osób fiz.	Wydatki bieżące jedn. budżet.	Wydatki majątkowe
Wydatki cz.27- KIE w tys. zł	1997	9 016	500	0	7 766	750
	1998	29 515	13 070	2	14 901	1 542
	1999	35 473	16 848	1	18 314	310
	2000	52 737	17 013	299	34 877	548
	2001	81 361	26 242	905	53 293	919
<i>Wzrost realny w 2000 r. przy przyjęciu roku 2000 = 100. w %</i>		<i>146,2</i>	<i>146,2</i>	<i>286,9</i>	<i>144,8</i>	<i>159,0</i>
Struktura wydatków w %	1997	100,0	5,5	0,0	86,1	8,3
	1998	100,0	44,3	0,0	50,5	5,2
	1999	100,0	47,5	0,0	51,6	0,9
	2000	100,0	32,3	0,6	66,1	1,0

⁶ Przypomnieć należy, że NIK stosuje 4 stopniową skalę oceny wykonania budżetu:

- nie stwierdza nieprawidłowości
- stwierdza jedynie nieznaczne uchybienia nie mające istotnego wpływu na wykonanie budżetu
- stwierdza istotne nieprawidłowości nie mające zasadniczego wpływu na wykonanie budżetu
- negatywnie ocenia wykonanie budżetu.

	2001	100,0	32,3	1,1	65,5	1,1
--	------	--------------	-------------	------------	-------------	------------

Źródło: Wyliczenia własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu państwa